

Verkkoympäristöstä on tullut ”uusi normaali” monissa A-killoissa. Tukea on annettu yksilötapaamisissa ja luontoon jalkautumalla. Huoli tuen ulkopuolelle jääneistä on kuitenkin suuri.

A-kiltatoiminta on monipuolistunut korona-aikana

A-Kiltojen Liitto ry on ollut mukana Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelmassa (MIPA 2.0) vuodesta 2015 lähtien. Tutkimusohjelmassa tehdään kyselyjä, joissa tarkastellaan yhdistyskentällä tapahtuvia muutoksia ja ajankohtaisia teemoja. Helmi—maaliskuussa tehdyssä kyselyssä erityisteemana oli koronapandemian ja siihen liittyvien rajoitustoimien vaikutus yhdistysten toimintaan. Kyselyyn vastasi 28 A-killan toiminnanjohtaja tai hallituksen puheenjohtaja.

Joka neljännessä A-killassa uusia toimintamuotoja

Koronapandemia rajoitustoimenpiteineen oli vaikuttanut monen A-killan toimintaan. Joka neljäs vastanneista A-killoista oli lopettanut toimintamuotoja. Kasvokkaisista tapaamisista ja ryhmätoiminnoista oli jouduttu luopumaan ja toimipaikkoja oli suljettu osittain tai kokonaan.

Toimintaa oli alettu myös järjestää uudella tavalla. Joka neljäs A-kilta oli ottanut käyttöön uusia toimintoja. Vertaisryhmiä ja muita palveluja oli siirretty verkkoon, samoin kuin koulutuksia, tapahtumia ja seminaareja. Osallistujiin oli pidet-

ty yhteyttä puhelimitse ja erilaisilla viestintäalustoilla. Päiväkeskusten sulkeuduttua ihmisiä oli ohjattu palveluihin yksilötapaamisissa. Tapaamisia oli järjestetty aiempaa enemmän ulkotiloissa ja luontoon jalkautumalla.

Noin puolet vastaajista ilmoitti, ettei toimintaan ollut tehty merkittäviä muutoksia. Koronaohjeistuksiin oli vastattu rajoittamalla osallistujamääriä ja huolehtimalla turvaväleistä ja hygieniasta.

Osallistujien tavoittaminen oli ollut hankalaa. Valtaosassa A-killoista osallistujamäärät olivat laskeneet korona-aikana (kuvio). Kaksi kolmesta A-killasta ilmoitti tavoittaneensa vähemmän osallistujia kuin ennen, reilu neljännes saman verran kuin yleensä. Yhdessä A-killassa korona-aika oli tuonut toimintaan lisää osallistujia.

Toiminnan tarve kasvaa poikkeusajan jälkeen

Pyysimme vastaajia kertomaan omin sanoin, että miten he näkivät koronakriisin vaikuttavan yhdistyksen tulevaisuuteen ja osallistujien elämään. Esiin tuotiin sekä huolia että ilonaiheita.

Suuri huoli liittyi osallistujien hyvinvointiin. Päihteiden käytön pelättiin lisääntyvän, kun säännöllinen tuki päihteetömyyteen on monen kohdalla katkennut. Vastaajat kertoivat saaneensa yhteydenottoja, joissa oli kaivattu psykososiaalista tukea esimerkiksi katkaisuhoidon tai retkahdusten jälkeen. Huolta aiheuttivat myös yksinäisyyden ja syrjäytyneisyyden kasvu sekä ongelmien kasautuminen poikkeusajan jatkuessa.

A-kiltatoiminnalle nähtiinkin kasvavaa tarvetta poikkeusajan aiheuttamien haittojen ehkäisyssä ja korjaamisessa. Tarve

liittyi enenevästi myös mielenterveyden tukemiseen, ja tämän tiimoilta kaivattiin yhteistyötä mielenterveysalan toimijoiden kanssa. Vastaajat uskoivat osallistujien palaavan A-kiltatoimintaan poikkeusajan päätyttyä, sillä poikkeusajan katsottiin kirkaaneen toiminnan merkitystä. Myös tarjottava tuki on monipuolistunut verkkoryhmien ja chat-palvelujen kautta. Verko-osaaminen olikin kehittynyt monessa A-killassa uudelle tasolle. Kuten eräs vastaaja kuvasi: ”Digiloikkaan on käyty nyt pakon sanelemana! Tämä tulevaisuuden välttämättömyys on tullut uudeksi normaaliksi yllättävän helposti”. ■

Teksti:

Sari Jurvansuu, Teemu Kaskela ja Jouni Tourunen työskentelevät A-klinikkasäätiöllä Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelmassa (MIPA 2.0).

Lue lisää: <https://tietopuu.a-klinikkasaaatio.fi/mipa>